

Mødedokument

B9-0538/2022

22.11.2022

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af Kommissionens redegørelse

jf. forretningsordenens artikel 132, stk. 2

om menneskerettighedssituationen i forbindelse med VM i fodbold i Qatar
(2022/2948(RSP))

Katalin Cseh, Abir Al-Sahlani, Barry Andrews, Nicola Beer, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Asger Christensen, Claudia Gamon, Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Svenja Hahn, Pierre Karleskind, Karin Karlsbro, Billy Kelleher, Moritz Körner, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Max Orville, Dragoș Pîslaru, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu
for Renew-Gruppen

Europa-Parlamentets beslutning om menneskerettighedssituationen i forbindelse med VM i fodbold i Qatar (2022/2948(RSP))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sine tidligere beslutninger, navnlig sin beslutning af 21. november 2013 om Qatar: Situationen for vandrende arbejdstagere¹ og sin beslutning af 11. juni 2015 om de seneste afsløringer af korruption på højt niveau i FIFA²,
- der henviser til De Forenede Nationers vejledende principper fra 2011 om erhvervslivet og menneskerettigheder,
- der henviser til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 (COM(2022)0071),
- der henviser til den menneskerettighedspolitik, der føres af Fédération Internationale de Football Association (Det Internationale Fodboldforbund – FIFA), som affattet i maj 2017,
- der henviser til artikel 285 i Qatars straffelov og dens lov nr. 17/2002 om beskyttelse af samfundet,
- der henviser til undersøgelsesrapporterne fra avisen The Guardian og fra Human Rights Watch og andre ikkestatslige organisationer (NGO'er),
- der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2,
- A. der henviser til, at FIFA i december 2010 tildelte Qatar værtskabet for VM i 2022;
- B. der henviser til, at Qatar har verdens højeste bruttonationalprodukt pr. indbygger takket være sit ejerskab af verdens tredjestørste naturgasreserver; der henviser til, at 13 % af EU's gasimport i 2022 kom fra Qatar i perioden fra januar til september 2022;
- C. der henviser til, at langt størstedelen af Qatars arbejdsstyrke består af migrantarbejdere; der henviser til, at Den Internationale Faglige Samarbejdsorganisation (IFS) i 2014 indgav en klage mod Qatar til Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) vedrørende landets manglende overholdelse af konventionen om tvangsarbejde fra 1930 og konventionen om arbejdstilsyn fra 1947;
- D. der henviser til, at kafala eller sponsorsystemet, der blev anvendt i Qatar indtil december 2016 som den retlige ramme til at fastlægge forholdet mellem migrantarbejdere og deres arbejdsgivere, satte alvorlige begrænsninger på arbejdstagernes rettigheder og mobilitet og blev fordømt af

¹ EUT C 436 af 24.11.2016, s. 42.

² EUT C 407 af 4.11.2016, s. 81.

- arbejdstagerrettighedsgrupper som en form for tvangsarbejde; der henviser til, at uafhængige undersøgelser gentagne gange har fundet beviser for dårlig behandling af arbejdstagere, herunder umenneskelige og usikre arbejdsvilkår; der henviser til, at omkring 6 500 migrantarbejdere ifølge avisen The Guardian er døde siden 2010, mange af arbejdsrelaterede årsager på grund af ekstreme arbejdsvilkår; der henviser til, at uanset dødsårsagen er procentdelen af unge arbejdstagere, der er døde, væsentligt højere end den gennemsnitlige dødsquotient for deres aldersgruppe;
- E. der henviser til, at Qatar er det første land i Golfstaternes Samarbejdsråd (GCC), der har hilst et fast ILO-formandskab velkommen; der henviser til, at Qatar har undertegnet en række partnerskaber med ILO, FN-organisationer og EU-medlemsstater, såsom et aftalememorandum med Sverige i januar 2020 og med Frankrig i marts 2022, for at forbedre arbejdstagernes rettigheder; der henviser til, at ILO har konstateret håndgribelige fremskridt i de seneste fem år op til VM i 2022;
- F. der henviser til, at ifølge embedsmænd fra det amerikanske justitsministerium og schweiziske anklagere, som indledte en strafferetlig efterforskning på baggrund af anklager om korrupsion, kan FIFA-officials have modtaget bestikkelse for at købe deres stemmer med henblik på at tildele værtsrettighederne til verdensmesterskaberne i Rusland og Qatar; der henviser til, at to medlemmer af FIFA's eksekutivkomité på 24 personer midlertidigt blev suspenderet af FIFA i oktober 2010; der henviser til, at Saudi-Arabien har meddelt, at det søger om værtskabet for VM i 2030;
- G. der henviser til, at Qatar har taget positive, om end begrænsede, skridt til at forbedre beskyttelsen af migranternes rettigheder og oprettet en erstatningsfond for familierne til ofrene for ulykker på arbejdspladsen; der henviser til, at denne fond ikke har tilbagevirkende kraft og anvender en meget snæver definition af arbejdsulykker; der henviser til, at Human Rights Watchs rapporter har påpeget, at mange naturlige dødsfald er arbejdsrelaterede dødsfald, som ikke blev undersøgt ordentligt;
- H. der henviser til, at Qatar efter internationalt pres har lovgivet om at forhindre arbejde på byggepladser mellem kl. 10.00 og 15.30 i perioden fra den 1. juni til den 15. september, hvilket har medført et rapporteret fald på 70 % i antallet af arbejdstagere, der siden da er blevet indlagt for hedeslag;
- I. der henviser til, at der i Qatars straffelov er fastsat en fængselsstraf på op til syv år for seksuelle forhold uden for ægteskabet, herunder forhold mellem personer af samme køn; der henviser til, at den vagt formulerede forbrydelse "krænkelse af den offentlige sædelighed" giver mulighed for varetægtsfængsling i op til seks måneder i henhold til lov nr. 17/2002 om beskyttelse af samfundet; der henviser til, at Qatars VM-ambassadør og tidligere fodboldspiller Khalid Salman delte homofobiske synspunkter mod LGBTIQ-personer i et interview i tysk fjernsyn den 8. november 2022; der henviser til, at 69 lande, herunder Qatar, fortsat kriminaliserer homoseksualitet; der henviser til, at LGBTIQ-personer er bange for at give udtryk for deres synspunkter offentligt i regionen; der henviser til, at avisen "Doha News" i Qatar blev censureret i slutningen af 2016, efter at en homoseksuel qatarsk statsborger havde offentliggjort et debatindlæg, der fordømte et klima af frygt; der henviser til, at LGBTIQ-personer blev anholdt så sent som i september 2022 af de qatarske myndigheder udelukkende på grund af deres seksuelle identitet og løsladt, på betingelse af at de gennemgik såkaldt

konverteringsterapi, som dokumenteret af Human Rights Watch;

- J. der henviser til, at Qatar stemte imod forlængelsen af mandatet for FN's uafhængige ekspert i beskyttelse mod vold og forskelsbehandling på grund af seksuel orientering og kønsidentitet i FN's Menneskerettighedsråd i 2022 sammen med 17 andre lande;
- K. der henviser til, at syv fodboldforbund, herunder i EU, har besluttet, at deres spillere kan bære et regnbuefarvet "OneLove"-armbind; der henviser til, at FIFA ikke desto mindre besluttede at true spillerne med et gult kort, hvis de sendte et sådant budskab under VM;
- L. der henviser til, at FIFA i 2016 tilsluttede sig FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettighederne, som tvinger FIFA til at afstå fra at gribe ind i menneskerettighederne og pålægger FIFA at afhjælpe de negative virkninger af sine aktiviteter på menneskerettighedsområdet;
- M. der henviser til, at kvinder i Qatar stadig er under deres ægtefælles eller mandlige slægtnings værgemål;
 - 1. fordømmer de systematiske krænkelse af migrantarbejderes grundlæggende rettigheder af de qatarske myndigheder og af de virksomheder, der stod for byggearbejdet til VM i Qatar i 2022;
 - 2. beklager dybt den manglende gennemsigtighed, der markerede FIFA's tildeling af VM til Qatar i 2010; fordømmer FIFA's klare mangel på ansvarlig risikovurdering i forbindelse med vurderingen af Qatars egnethed til at være vært for en større international sportsbegivenhed; understreger, at andre sådanne begivenheder også har manglet gennemsigtighed og menneskerettighedsstandarder, navnlig i forbindelse med de olympiske vinterlege i 2014 i Sotji, Rusland; minder om sit mangeårige synspunkt om, at korruption inden for FIFA er galoperende, systemisk og dybt rodfastet, og mener fortsat, at organisationen i alvorlig grad har skadet den globale fodbolds image og integritet;
 - 3. opfordrer EU og dets medlemsstater til regelmæssigt at underrette Parlamentet om Qatars sociale reformer med særlig vægt på den konkrete gennemførelse af landets lovgivning, herunder af europæiske virksomheder i Qatar; beklager dybt, at mange virksomheder, herunder europæiske virksomheder, ikke har overholdt deres forpligtelser med hensyn til ansvarlig forretningsskik; opfordrer på ny Qatar til at ratificere FN's internationale konvention om beskyttelse af vandrende arbejdstageres og deres familiemedlemmers rettigheder;
 - 4. understreger, at ofre for menneskerettighedskrænkelser har retlige muligheder for at søge retfærdighed og drage EU-baserede virksomheder til ansvar i henhold til eksisterende due diligence-love i nogle medlemsstater; glæder sig over det igangværende arbejde på EU-plan med direktivet om virksomheders due diligence for bæredygtighed, som yderligere vil udvide sådanne retlige muligheder; mener, at de relevante virksomheder ikke har overholdt deres forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/95/EU af 22. oktober 2014 om ændring af direktiv 2013/34/EU for så vidt angår offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger og

oplysninger om mangfoldighed for visse store virksomheder og koncerner³ og de forpligtelser, der følger af internationalt anerkendte menneskerettighedskonventioner;

5. opfordrer indtrængende Qatar, verdens rigeste land pr. indbygger, til at yde erstatning med tilbagevirkende kraft til familierne til de tusindvis af ofre, der er døde på arbejdspladsen eller på grund af forholdene på arbejdspladsen; opfordrer indtrængende Qatar til at udarbejde en grundig gennemgang af sine dataindsamlings- og undersøgelsesstandarder med henblik på at øge gennemsigtigheden og ansvarligheden i tilfælde af arbejdsrelaterede skader og dødsfald i samarbejde med internationale organisationer såsom ILO og IFS;
6. glæder sig over, at Qatar har afskaffet kafala-systemet, hvilket betød, at udenlandske arbejdstageres visa og arbejdsvilkår udelukkende var i hænderne på qatarske borgere, hvilket fratog dem grundlæggende rettigheder såsom retten til at ophøre med at arbejde eller til at forlade landet; fremhæver, at der stadig er mange former for misbrug på trods af systemets officielle afskaffelse;
7. glæder sig over oprettelsen af arbejdstagerorganisationer i virksomheder; opfordrer imidlertid Qatar til at tillade nationale fagforeninger i overensstemmelse med internationale standarder; opfordrer indtrængende Qatar til at give husarbejdere mindst én fridag om ugen;
8. glæder sig over Qatars nye lovgivning mod hede på byggepladser; opfordrer alle lande i Golfstaternes Samarbejdsråd til at vedtage lignende lovgivning og gennemføre den fuldt ud; opfordrer Qatar til at gå videre med dybere reformer for fortsat at lede GCC-landene i sociale reformer;
9. fordømmer på det kraftigste de erklæringer, som Qatars VM-ambassadør og tidligere fodboldspiller Khalid Salman har fremsat; bemærker og glæder sig over de officielle erklæringer fra Qatars politiske ledelse om, at "alle er velkomne" til at deltage, herunder LGBTIQ-personer; opfordrer Qatar til at sikre respekt for menneskerettighederne for alle, der deltager i VM i 2022, men også for menneskerettighederne i landets eget lokalsamfund under og efter sportsbegivenhederne; opfordrer indtrængende de qatarske myndigheder til at ophøre med at chikanere og intimidere LGBTIQ-personer og forbyde enhver indførelse af såkaldt konverteringsterapi; understreger, at selv om Qatar relativt set er mere åbent end sine regionale naboer, undskylder dette ikke sådanne krænkelser;
10. anerkender, at store sportsbegivenheder kan skabe en følelse af fællesskab og tilhørsforhold, hvor samspillet mellem kulturer og identiteter skaber plads til enhed; mener ikke desto mindre, at ingen persons ret til trosfrihed eller nogen kultur kan bruges til at retfærdiggøre forskelsbehandling eller mishandling af andre;
11. opfordrer indtrængende FIFA til at overholde sit eget charter og sine forpligtelser i henhold til FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettighederne og til at ophøre med at blande sig i fodboldforbundenes beslutninger i menneskerettighedsspørgsmål;
12. bemærker den globale tendens til afkriminalisering af samstemmende seksuelle forhold

³ EUT L 330 af 15.11.2014, s. 1.

mellem personer af samme køn; opfordrer Qatar til at ophæve artikel 285 i sin straffelov og alle andre relaterede love; fordømmer den vilkårlige anholdelse og mishandling af LGBTIQ-personer; fordømmer på det kraftigste de rapporterede tilfælde af seksuelle overgreb under varetægtsfængsling;

13. opfordrer indtrængende Qatar til at afskaffe værgemålssystemet for kvinder som et fundamentalt fejlbehæftet system, der skader landets udvikling; opfordrer Qatar til at lede regionen i forbindelse med de protester om kvinders rettigheder, der har fundet sted i Iran siden mordet på den 21-årige Mahsa Amini og undertrykkelsen af kvinderettighedsforkæmpere i Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater;
14. bemærker og glæder sig over Qatars dybe bekymring efter Ruslands angrebskrig mod Ukraine; glæder sig over Qatars vigtige beslutninger om at stemme for alle relevante FN-resolutioner om spørgsmålet i modsætning til visse GCC-medlemmer;
15. bemærker Qatars nylige afstandtagen fra islamistiske bevægelser såsom Det Muslimske Broderskab efter al-Ula-aftalerne fra 2021; understreger imidlertid den ødelæggende virkning af dets fortsatte finansiering af Det Muslimske Broderskab i hele verden på fremme af progressive og demokratiske værdier; opfordrer alle medieforetagender i regionen til at overholde højere mediestandarder og fremme et stærkt, frit og uafhængigt mediemiljø;
16. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og EU's medlemsstater samt Qatars regering og Den Rådgivende Forsamling, det såkaldte Shura-råd.